

Doğu Guta'nın Akıbeti Halep Gibi Olmasın

Doğu Guta bölgesi 4 yılı aşkın bir süredir Esed rejimi tarafından muhasara altında tutulmaktadır. İnsani krizin zaten derin olduğu kent, son bir haftadır yoğunlaşan saldırılarla kısa süre içinde yüzlerce sivilin hayatını kaybettiği bir toplu mezara dönüşmek üzere.

Guta bölgesi başkent Şam'a yakın olması hasebiyle stratejik bir konumda ve öteden beri şiddetli çatışmaların yaşandığı bir bölge. Devrimin başlangıcında ve özellikle 2012 yılından itibaren muhalefetin hakim olduğu bu bölge hatırlanacağı üzere, 2013 yılında Ceyşu'l İslam'ın önderliğindeki güçlerce Şam'a girmeye hazırlandıkları stratejik bir mekan olarak hafızalara kazanmıştı. Başkent Şam'a 20 dakika uzaklıkta olan bölgedeki bu girişim, İran ve Hizbullah'ın Suriye'ye müdahale etmesi sonucu başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Ardından fiili olarak Rusya'nın da müdahil olması ile Guta tam bir abluka altında alındı. Böylece Esed'in kalesi konumundaki Şam'a yönelik en yakın tehdit bir şekilde bertaraf edilmiş oldu.

2013 yılında Esed rejimi bu bölgede ayırım gözetmeksizin kimyasal sarin gazı saldırılarında bulunmuş ve çocuklar dahil olmak üzere yüzlerce insan hayatını kaybetmişti. Uluslararası camianın sessiz kaldığı saldırılarda Rusya'nın vetosu nedeniyle BM'den herhangi bir karar çıkarılmamıştı.

Suriye savaşında Esed rejimin askeri stratejilerden en önemlisi kuşatılmış küçük cepler oluşturup muhalifleri dar bir alana hapsedip sırayla tasfiye etmek olarak görülüyor. Ambargo altına alınan bölgelerde sivillere yönelik yoğun bombardıman ve derin bir insani kriz ardından muhalifler teslim olmaya zorlanmakta. Sadece muhalif güçleri değil, ilgili bölgedeki tüm sivilleri kitlesel olarak cezalandırıp "Açlıkla terbiye" etmeye çalışan Esed rejimi, Humus, Hama, Halep ve birçok yerde uygulanan bu stratejisini Doğu Guta'da yoğunlaştırmış olmasına rağmen her hangi bir sonuç alamamıştı.

Birçok uluslararası insan hakları kuruluşu Esed rejiminin sivillere yönelik kollektif cezalandırma yöntemini insanlık suçu olarak niteliyor. Raporda Esed rejiminin "ya öl ya da evini terk et" taktiğiyle kasıtlı olarak insanları göçe zorladığı ve gıda ve ilaç yardımların ulaşmasını engellediği vurgulanıyor. Bu raporların varlığına rağmen Batılı kamuoyundan her hangi bir tepkinin yükselmemesi dikkat çekici. Rusya ve Esed'e cesaret veren Batıdaki bu ölüm sessizliği Genevre görüşmeleri öncesi mümkün olan en geniş toprak kazanımını hedefleyen taraflara ve özellikle Amerika'ya PKK/PYD kazanımlarını meşrulaştırma fırsatı veriyor.

Rus savaş uçaklarının aralıksız bir şekilde bombardıman desteği ile Esed rejimi ve İran paralı milislerinin yüklendikleri bölgede Feyleku Rrahman ve Ceyşul İslam büyük bir direniş ortaya koymuş durumda. Bu iki ana grubun yanında az sayıda da Heyeti Tahriru Şam unsurlardan milisler bölgede etkili görünüyor. Ancak binlerce sivilin kapana kısılmış olduğu bölgede grupların hareket alanı da giderek daralıyor.

4 yılı aşkın süredir devam eden ablukaya rağmen Esed rejimi bölgeyi henüz ele geçiremedi. Bunun için Esed rejimi Rus uçakları ve Rus paralı askerlerin yanı sıra, Halep ve Deyri Zor'da görev yapan rejim milislerinden oluşan 200 araçlık bir konvoy Şam yoluna doğru çıktı. Görünen o ki, devam etmekte olan kuralsız hava saldırılardan sonra karadan ciddi bir hamle yapmaya hazırlanıyorlar.

Rusya Dış İşleri Bakanı Sergey Lavrov'un "Halep tecrübesininin Doğu Guta'da da uygulanabileceği" yönündeki sözü nedeniyle bölge, tam bir katliam arefesinde bulunuyor. Nitekim, söz konusu açıklamalardan sonra Rusya destekli rejim güçleri ve İran paralı milislerin yaptıkları saldırılarında 176 sivilin ölmesi ve 300'den fazla kişinin yaralanması bunun en açık göstergesi.

Astana süreci ile birlikte Doğu Guta "gerginliği azaltma bölgesi" olarak ilan edilmişti. Buna rağmen Rusya'nın garantörlüğünü üstlendiği bölgede aralıksız olarak Rus ve Esed rejimin uçakları bombalamaya devam etti. Muhaliflerin 'imha savaşı' olarak tanımladıkları bombalamaya karşın, tüm insan hakları gözlemcileri Birleşmiş Milletlerden talepte bulunarak sivillerin bombalanmamasına dair derhal müdahale çağrısını dile getirdiler. Yine muhaliflere göre rejim ve Rusya'nın asıl amacı sadece askeri bir zafer (!) elde etmek değil, aynı zamanda muhaliflerin kolunu kanadını kırıp "siyasi süreci mezara gömmek."

Diğer yandan BM genel sekreter sözcülüğünden yapılan açıklamalar ise, somut adımlar atmak yerine BM

yine “sivillerin maruz kaldıkları bombardımandan endişe duyduğunu” söylemekle yetindi.

Askeri ve siyasi sahada bunlar yaşanırken, Şam kırsalında yer alan ve 400 binden fazla sivilin yaşadığı Doğu Guta’da büyük insani dram derinleşiyor. Son 3 ayda 700’den fazla kişi hayatını kaybetti. İnsani krizin had safhada olduğu bölgede büyük uğraşlar sayesinde çok kısıtlı sayıda insani yardımlar götürülebilmektedir. Guta’nın Türkiye sınırlarından uzak olması ve coğrafi olarak herhangi bir karasal bağlantının olmaması, ülkemizden yardım malzemelerin ulaşımını engelleyen büyük bir sorun. Çeşitli komisyonlar ve vergiler adı altında haraca bağlanan yardım araçları halka ulaşana kadar oldukça düşüyor.

Diğer yandan bazı bölgelerde gıda ve ilaç gibi insani yardımları yalnız belli bir kesime ulaştıran yabancı STK’ların yardımları ‘savaş zenginleri’ tarafından ele geçirilerek fahiş fiyatlarla piyasaya sürülüyor. BM, geçen Cuma günü yaptığı açıklamada, Suriye güvenlik güçlerinin insani yardım kamyonlarını engellemesi nedeniyle BM’ye bağlı yardım dağıtımının nüfusun sadece yüzde 3’ünden azına ulaştığını söylüyor.

Binlerce yaralının bulunduğu bölgede 2013 yılından itibaren kuşatmadan dolayı tıbbi yetersizliğinden dolayı 300’den fazla kişinin ölüm döşeginde olduğu aktarılmaktadır. Çocuk ve bebeklerin gıda yetersizliğinden; yaralıların da tıbbi malzemelerin yetersizliğinden dolayı öldüğü yada ölmek üzere olduğu kaydediliyor.

Doğu Guta’da yaşanan katliamların büyümesi halinde Halep’ten daha trajik bir sonuca sebep olabilir. Sivillerin tahliyesine yol açan siyasi bir anlaşmanın sağlanmaması halinde modern Suriye tarihine kara bir leke olarak geçecektir. Sivillerin sistematik olarak hedef alınması ve öldürülmesini önlemek için başta Türkiye olmak üzere uluslararası camia harekete geçirilmesi ve duyarlılığını artırılması insani bir vazife olarak görülmelidir.